



PRO TYRESÖ 60 ÅR 1954-2014



Den vackra PRO-fanan inköptes till 10-årsjubileet.

Behov av gemenskap skapade PRO Tyresö

Åtta pensionärer i Tyresö träffades hösten 1954 och diskuterade om man skulle starta en förening. Då togs det första steget till Tyresö PRO. Det var Erik och Hulda Englund, Hjalmar och Anna Nilsson, Maria och Ernst Eklund, Annie Karlsson och K A Enekvist. Den 23 november sammankallades till ett möte dit även K A Lönn från PRO-distriktet blev kallad. Då beslutade de församlade att bilda en lokal PRO-förening.

Några veckor senare valdes ytterligare fem Kumlabor in och dessa var: K O Westerberg, E S Johansson och Anette Kristina Johansson, Sigrid Fougner och Edit Larsson.

Dessa pionjärer grundade Tyresö Pensionärsförening som i dag är en av Tyresös största föreningar (1500 medlemmar) och landets näst största pensionärsförening.

Ordföranden från starten 1954

1954–55	Erik Englund
1956–58	Gustav Karlsson
1959–62	Gerda Johansson
1963–66	Ester Wetterqvist
1967–68	Håkan Hasselgren
1969–76	Jessie Navin
1977–78	Gunnar Hall
1979–82	Oskar Böök
1983–88	Åke Mattsson
1989–92	Karl Åbrandt
1993–01	Erik Berglund
2002–08	Sune Lindström
2009–10	Roland Pettersson
2011–12	Christina Tallberg
2013–	Bo Furugård



Bo Furugård.

Styrelseledamöter med lång tjänstgöringstid

Ivar Håkansson, styrelseledamot 1979–1994
Sven O Gustavsson, kassör 1976–1989, revisor
Gunnar Persson, kassör 1990–94, revisor
Ella Johansson, studieorganisatör 1992–2005
Palle Berg, kassör 1995–2006
Melker Nilsson, sekreterare 1996–2012
Inga-Britt Danielsson, registrator 2002–2012
Åke Frick lotterier, hemsidan 2004–
Sune Linder, vice ordförande 2005–
Birgitta Lindholm, kassör, sekreterare 2006–



FOTO: LENNART FOGELBERG

Styrelsen i arbete 2013.

Så minns jag PRO

Den 23 november 1954 bildades PRO Tyresö Pensionärsförening, Erik Englund valdes till ordförande och efterträddes av Brand- Kalle, Gustav Karlsson. Jag kände inte personligen dessa herrar. Tillsammans med mina föräldrar och syskon hade vi flyttat till Tyresö i januari 1951. Min mamma Ingrid Tallberg var mycket aktiv inom Socialdemokraterna, dels som ordförande i Kvinnoklubben under många år men också som sekreterare i Arbetare-kommunen. Detta gjorde att jag kom att lära känna flera av de tidiga ordförandena i PRO redan som barn.

Under sina 60 år har PRO Tyresö haft 14 ordförande från starten och vår nuvarande ordförande Bo Furugård är den 15:e i ordningen. Det har varit fyra kvinnor under årens lopp. De allra flesta har varit engagerade i kommunalpolitiken i Tyresö på något sätt, men två också i Landstingspolitiken och några har även arbetat inom olika fackförbund. Två ordförande har också tidigare varit Förvaltningschefer i kommunen.

Av de som tidigare har varit ordförande är det två som fortfarande är med i vår verksamhet, medan de andra inte längre är i livet. Några tidigare ordförande är ganska kända för många medlemmar inom vår förening och även av andra i Tyresö, medan en del inte är så välkända.

Gerda Johansson blev 1959 ordförande, och hon var med om att tillsammans med Jessie Navin bilda den Socialdemokratiska Kvinnoklubben i Tyresö 1934. Gerda Johansson satt med i de sociala nämnderna, men hon kunde också skriva väl, bl.a. författade hon en dikt till Arbetarekommunens Fana "Låt oss höja fanan högt kamrater". På olika möten och sammankomster läste Gerda ofta egna och andras dikter.

Gerda efterträddes av en annan kvinna som varit kassör under många år i Kvinnoklubben, Ester Wetterqvist. Henne såg vi ofta dra en liten väska på hjul efter sig innehållande lotter, tidningen Morgonbris och inte minst böcker från Tidens Förlag och Folket i Bild.

Därefter kom en tidigare spårvägare och kommunalpolitiker som hette Håkan Hasselgren. Han verkade tillsammans med Gunnar Gyllnert när besluten togs om byggandet av Bollmora. Håkan Has-

Tyresös ordföranden genom tiderna



Jessie Navin.



Åke Mattsson.



Kalle Åbrandt.



Erik Berglund.



Sune Lindström.



Roland Pettersson.

selgren var under många år Kommunalfullmäktiges ordförande och även nämndeman.

Året 1968 valdes Jessie Navin till ordförande efter det att Håkan Hasselgren hade avlidit.

När jag gick i Kumla Skola var Jessie Navin min överlärare. Hon var sträng men var också radikal och framåt när det gällde skolans utveckling. Jessie var också med om att starta ABF i Tyresö. Jessie blev också kommunens Skolchef och när hon gick i pension blev hon genast aktiv i PRO. Jessie drev frågan om ett Servicehus och flyttade själv in i det och visade många besökare på sin fina lägenhet. När Sven Lionell var Kommunråd, så beställde aldrig Jessie besökstid när hon hade något som var viktigt för PRO. I stället så tågade hon direkt in till Kommunrådet och framförde sitt ärende oavsett om det var andra närvarande i rummet eller inte. Jessie var ordförande under nio år och det är den längsta tiden tillsammans med den senare ordföranden Erik Berglund.

Gunnar Hall kom efter Jessie och han var kanske inte så känd, utan det var mera hans bror den legendariske byggmästaren Ivar Hall. De byggde många hus i Trollbäcken, Lindalen och Färdala. Efter två

år tog Oskar Böök över. Han var mest känd för att under många år vara förtroendevald revisor i Tyresö Kommun.

1983 blev Åke Mattsson ordförande. Han var en tid Fritidschef i kommunen, men också under många år ledamot av Stockholms läns Landsting, där han framförallt var ledamot av Tandvårdsnämnden. Under Åkes tid som ordförande kom bygget av Servicehus liksom sjukhemmet och dagcentralen igång. Om jag inte minns fel så var också Åke en tid med i PRO-distriktets styrelse.

1987 startades kontaktverksamheten inom PRO Tyresö av Britt Åbrandt som var mycket aktiv och hennes man Karl Åbrandt blev ordförande 1989. Karl hade tidigare arbetat inom LM och hade inte så stor föreningsvana men det fanns många andra som hade det i styrelsen.

1993 blev Erik Berglund ordförande. Erik kom från Statsanställdas Förbund och hade där varit Förhandlingschef. Här fick PRO i Tyresö en skicklig förhandlare till ordförande. Tillsammans med Jessie Navin är Erik den som varit ordförande under längst tid, och det gjorde att Erik också kom att tillhöra PRO Stockholms läns styrelse under många år.

Erik avgick som ordförande av hälsoskäl och då tog Sune Lindström över 2002.

Sune var tidigare vice ordförande och var aktiv inom Teater- och Sångglädjen. När jag kom med i PRO Tyresö 2008 träffade jag Sune på många möten, men han hade då lämnat över ordförande-klubban till Roland Pettersson av hälsoskäl.

I samband med Folkomröstningen ang. taxorna inom hemtjänsten ville TV göra ett program. Sune ställde då upp och berättade tydligt hur hårt avgiftshöjningarna och att ta betalt för trygghetslarmet skulle slå på de som hade de lägsta pensionerna.

Roland Pettersson var under många år ombudsman inom Byggnads och även VD i Riksbyggen Stockholm, bl.a. under den tiden som Gudöterrassen byggdes. Roland deltog flitigt i många olika aktiviteter. Förutom styrelsearbete spelade han även bowling och schack. Han var också "festgeneral" tillsammans med hustrun Hjördis under många år och ansvarig för gökottorna. I år hörde de också göken. Roland är fortsatt aktiv i PRO Tyresö som sammankallande för valberedningen och ledamot i KPR.

På årsmötet 2011 blev undertecknad vald till ordförande, den fjärde kvinnan sedan starten. Jag hade främst med mig erfarenheter från min långa tid inom Landstinget, bl.a. som Landstingsråd och Landstingets ordförande.

Tyvär så blev min tid som ordförande kanske den kortaste i föreningens historia, bara lite över ett år. Jag hade visserligen varit med i styrelsen några år innan. Men i april 2012 blev jag vald till PRO-distriktets ordförande (den andra kvinnan) och då avsåg jag mig mitt uppdrag i Tyresö. Det var även på PRO-kongressen samma år i juni i Örebro och där blev jag vald till 1:e vice ordförande i Riksorganisationen. I maj 2012 valdes Bo Furugård till ordförande och han har fortfarande detta uppdrag.

Jag känner mig mycket hedrad över att få tillhöra den skara av ordförande i PRO Tyresö som alla tillsammans med sina styrelsekamrater, andra förtroendevalda och medlemmar, har bidragit till en PRO-förening i dess bästa bemärkelse. En förening med omfattande verksamhet och ett bra intressepolitiskt arbete.

Det finns all anledning att hylla 60-åringen!

Christina Tallberg

En kort återblick

Så kan vi lägga ytterligare 10 år till handlingarna för PRO Tyresö. Hela 60 år har gått sedan några entusiaster startade föreningen 1954. Dess förste ordförande blev Erik Englund och sedan dess har ytterligare 14 personer haft hedersuppdraget att leda föreningen. Från början hade föreningen inte så många medlemmar men det fanns ju inte heller så många innevånare i kommunen. Året 1955 fanns det 3761 innevånare i Tyresö kommun och PRO Tyresö hade 33 medlemmar.

En explosionsartad utveckling följde under 60- och 70-talen med bygget av Bollmora med omnejd. Efter det så har expansionen de sista 10 åren fortsatt framförallt i den östra delen av Tyresö med byggandet av Öringe, Rotvik, Tyresö Strand och vidare utåt Brevikshalvön. Låt oss här leka lite med matematiken. När vi summerar 2014 så kan vi konstatera att innevånarantalet sedan 1955 ökat till ca 45 000 innevånare. En ökning med 1 200 procent! Måste vara något av ett rekord i Sverige. När det gäller oss i PRO Tyresö så kan vi sedan konstatera att vi i dagens läge har ungefär 1 500 medlemmar. En ökning från 1955 med 4 500 procent! Så nog har det hänt mycket på de här åren.

Om vi nu tittar på de sista 10 åren så hade vi 2004 ett medlemsantal på 930 personer. Ökningen har fortsatt varje år sedan dess och vårt nuvarande medlemsantal på 1 500 personer innebär att vi är Stockholmsregionens största PRO-förening och därmed också troligen Sveriges största enskilda pensionärsförening. En plats som vi ska vara stolta över och som har skapats av de 15 personer som varit ordförande under dessa 60 år som föreningen funnits samt framförallt av de duktiga styrelser som dessa personer haft äran att få leda. Verksamheten har expanderat under åren och innehåller nu det mesta som våra medlemmar önskar.

Samhället har också ändrats runt om oss och nya saker har tillkommit. En promenad i Tyresö Centrum ger också en bild av ett nytt modernt centrum med nya affärer och mötesplatser. Det nya höghuset i centrum med namnet Tyresö View med dess 23 våningar ger också en förändrad bild av centrum och snart kommer nybygget att kompletteras av ytter-



Tyresö View.



Trygghetsboendet i Björkbacken.



Den nya simhallen.

ligare en lägenhetsdel samt en stadspark som byggs i dess anslutning. Vi har också fått ett nytt s.k. trygghetsboende för äldre i Björkbacken. Behovet av äldreboenden är stort och de ansvariga verkar ha vaknat sent när det gäller den frågan. Vi är idag ungefär 7500 pensionärer i kommunen och siffran kommer att öka till ungefär 8000 inom de närmaste åren. Men framförallt är det de som är över 80 år som ökar i antal. Behovet av särskilt boende för dessa kommer att vara stort

och i dag räcker inte resurserna på långt när till för alla som behöver det. Det man i det här läget kan fundera på är varför kommunen inte i större utsträckning stöder de organisationer som arbetar med pensionärer och deras sysselsättning. Framförallt då pensionärsorganisationerna. Tillsammans så sysselsätter vi ungefär 3 000 pensionärer inom Tyresö i vår verksamhet. En pensionär som håller sig frisk och aktiv innebär stora besparingar för samhället och mer resurser borde läggas på deras förebyggande verksamheter. Istället så ser vi oförändrade bidrag och höjda lokalkostnader när det egentligen borde vara tvärtom.

Det har också hänt andra saker i samhället som både påverkar och intresserar oss. Vi har fått en ny fin simhall i kommunen, detta till glädje för många, men också till förtret för en del då kostnaden för att använda den stigit kraftigt mot den tidigare simhallen. Vi har också fått en utbyggd golfanläggning med en 18-hålsbana, restaurang, minigolf och drivingrange. Bland de idrottsliga framgångarna har många av oss haft stor glädje av att följa Tyresö FF:s damlag under ett antal år och dess framgångar både nationellt och internationellt. Synd att det hela skulle sluta med nedläggning och konkurs. Nämnas ska också att Tyresö Royal Crowns, som spelar amerikansk fotboll, legat i topp i Sverige under många år och även blivit svenska mästare på herrsidan. Även handbollen och innebandyn har haft stora framgångar inom sina sporter och deltagit i sin sports högsta divisioner.

Nu ser vi fram mot de kommande åren med tillförsikt och att ännu fler upptäcker nöjet och nyttan av att vara med i PRO och delta som medlemmar i alla aktiviteter som erbjuds. Vi ska arbeta för att ha fler friskare pensionärer i vårt samhälle och vår förening som njuter ålderdomens otium tillsammans med andra likasinnade. Tillsammans skapar vi en bra framtid för oss pensionärer där vi erkänns som en viktig del av vårt samhälle, för utan oss stannar en stor del av dagens samhälle!

Tänk på att "Pensionärer är inte gamla människor utan människor som levt länge"!

Bo Furugård

Vad hände efter 2004?



2013 besöker vi London och tar en tur i London Eye.

FOTO: ANNE JOHANSSON

2005 Sune Lindström omväljs till ordförande på två år. Medlemsantalet ökar åter och är nu uppe i 1 280. Cirkelverksamheten ökade kraftigt och reseverksamheten hade många deltagare på sina både inhemska och utländska resor. Tidigare ordföranden Erik Berglund gick ur tiden. Våra Veteranavetare vann distriktsfinalen.

2006 Den första Gökottan genomförs. Ekonomin visar för första gången på några år ett positivt resultat. Medlemsantalet ökar till 1 326. Bowling och boule växer. Zambacanastan startar med 20 deltagare.

2007 Tyresö Centrum byggs ut. Åter ett ekonomiskt positivt år och Sune Lindström återväljs på två år som ordförande. Medlemsantalet ökar till 1 337. Landskapsresan detta år gick till Södermanland. Kommunalt bidrag gavs med 32 000 kr.

2008 Våra boulespelare vann Södertörnsmästerskapet. Stor aktivitet i KPR. Vår- och höstfesterna samlar många deltagare. Medlemsantalet noteras till 1 337. Kommunalt bidrag för detta år är 0 kr. Vi startar upp seniorbio i Forellen. Årets landskapsresa går till Värmland. Arbetet med att få en Boulehall i Tyresö startar.

2009 Sune Lindström avgår som ordförande och ersätts av Roland Pettersson. Vårt boulevard blir åter Södertörnsmästare. PRO kampanjar i centrum mot orättvisa skatter. Årets landskapsresa går till Småland. Medlemsantalet ökar till 1 350. Verksamheten med PUB-eftermiddagar startar.

2010 Årets landskapsresa går till Jämtland. Vi startar en datacirkel för första gången. Inför valet i september anordnar vi i samarbete med SPF en politikerträff där frågor om partiernas program kunde ställas. Våra boulere vinner DM och tar hem vandringspriset. Vi passerar 1 400 medlemmar. Även detta år visade resultatet på en liten vinst. Tyresöspelet spelas under juni på Tyresö slott.

2011 Roland Pettersson avgår som ordförande och till ny ordförande väljs Christina Tallberg. Ängsgården övergår i privat drift. Protestskrivelser från PRO och SPF angående höjda taxor inom äldrevården. Detta leder till en lokal folkomröstning. Vi har nu 1 425 medlemmar. Kommunens bidrag är nu 40 000 kr. Utlandsresan går till Italien.

2012 Fortsatta skrivelser från PRO och SPF angående bristen på äldreboenden, höjda lokalhy-

ror m.m. Folkomröstningen angående höjda avgifter inom äldrevården genomförs. Hela 83 procent röstar nej till höjda avgifter. Ordföranden Christina Tallberg avgår och till ny ordförande väljs Bo Furugård. Nya trygghetsboendet Björkbacken öppnar. Vi åker till Kroatien. Medlemsantalet ökar till 1 450 och bidraget från kommunen till 50 000 kr. Hemsöborna spelas av Tyresö teaterförening på Notholmen. Föreningsnyttets redaktör under många år, Ingvar Karlsson, avgår. Ny redaktör blir Sune Linder.

2013 Nya boulehallen invigs och där vår medlem Bert Grünwald bidrar verksamt till att den byggs. Pensionen fyller 100 år i Sverige. Landskapsresan går till Skåne. Vårt medlemsantal ökar till 1 475 och bidraget från kommunen är 52 000 kr. Val till kyrkofullmäktige genomförs.

2014 Politikerutfrågning genomförs inför de kommande valen och även en politikerdebatt. Vi ökar till 1 505 medlemmar och kommunens bidrag blir 54 000 kr. Landskapsresan går till Gotland. Tyresö View är inflyttningsklart och många av våra medlemmar flyttar in. Schacksektionen startar upp. PRO Tyresö fyller 60 år och jubileumsfest planeras till den 21 november i Kvarnhjulet.

Äldreboende då och nu



Nordväst om Tyresö kyrka, mot kyrkogården, låg Karolinahemmet. Platsen är utmärkt med en pärla från Frälsarkransen. FOTO: LENNART FOGELBERG

Det första äldreboendet i kommunen var en så kallad fattigstuga, som låg till höger om vägen upp till slottet.

Den sista privata ägaren till slottet, markis Claes Lagergren, började att bygga om slottet till 1600-tals stil i slutet av 1890-talet och tyckte då att fattigstugan låg för nära slottet och rev den.

Markisen byggde då ett ersättningshus för fattigstugan, som han gav namnet Karolinahemmet- efter både sin mamma Karolina och sin första hustru Caroline. Det nya äldreboendet blev klart 1906. Enligt avtal med församlingen skulle den förutom att "inhysa" fattiga även ha lokaler till postexpedition, telefonstation och rum för kommun- och kyrkostämman. När ett ålderdomshem byggdes i Kumla 1924, började Karolinahemmet hyras ut till familjer. Posten och telefonstationen blev dock kvar ytterligare några år.

År 1966 brände brandkåren ner Karolinahemmet, då posten fått annan expedition på Tjärnstigen, telefonstationen i kontorsvillan på Tyresövägen och bostäder hade börjat byggas i Bollmora.

Till viss del ersätter kommunen Karolinahemmet

genom att bygga en lång röd stuga utmed Tyresövägen med fyra lägenheter, där anställda vid Tyresö Slott efter pensioneringen fick hyra. På 1960-talet rivs ålderdomshemmet i Kumla och ersätts med Björkebo i Bollmora.

Idag finns det bara en av frälsarkransens pärlor placerade på en stenstod på den plats där Karolinahemmet var placerat och på stenen några rader om Karolinahemmet.

Idag finns det flera alternativ beroende på vårdtyngden. Bostadsrätter från 55 år och äldre och servicebostäder för 75 år och äldre, som är något anpassade för äldre, trygghetsboende med något ökad service och framförallt särskilt boende för de som behöver vård och tillsyn stora delar av dygnet. De boende som finns för särskilt vårdtyngda är Björkebo, Ängsgården, Krusmyntan och Trollängen. PRO har representanter i Kommunala Pensionärsrådet (KPR) och driver där bland annat frågor med viss framgång om äldreboende i kommunen. Kommunen har idag stor brist på platser för särskilt boende.



Frälsarkransen är skapad av biskop emeritus Martin Lönnebo i Linköping. Det är ett modernt radband att ha på armen med olika pärlor som symbol för livets skiftningar. Ett verktyg att hantera vardagens svårigheter och glädjeämnen med. I Tyresö slottspark finns de elva pärlorna uppsatta på olika ställen och där kan du vid varje pärla läsa mer om dem och den plats de står på.

Några av dagens äldreboenden



Krusmyntan.



Ängsgården.



Trollängen.



Björkebo.

Några aktiviteter som PRO Tyresö organiserar



Hantverkscirklar.

PRO:s främsta uppgift är att genom sin verksamhet stimulera sina medlemmar att aktivt ta del i de aktiviteter som föreningen organiserar. Det utbud av studiecirklar, motion, teater, musik, sång, resor, kultur mm, som föreningen anordnar, har en bredd som gör att de flesta medlemmar kan hitta något som passar. På våra månadsmöten har vi alltid någon form av underhållning med artister eller intressanta talare. Det gör att möteslokalen i Föreningsgården Kvarnhjulet ibland kan kännas trång när c:a 200 personer kommer. Vi har också en kontaktgrupp, PRO-kontakt, som ringer upp äldre medlemmar och kollar om de behöver hjälp av olika slag. En annan viktig uppgift är vårt deltagande i det Kommunala Pensionärsrådet, KPR, där vi till de politiska företrädarna för fram frågor som är av intresse för oss pensionärer.



FOTO: LENNART FOGELBERG

Bangolf.



På besök i Marabouparken.



Boule spelar vi både inom- och utomhus.



Studiecirklar. Här har Gotlandscirkeln en sammankomst.



Bowling.



Inbjudan till PRO Tyresös 60-årsjubileum!

Fredagen den 21 november kl. 15.00–ca 22.00

Plats: Föreningsgården Kvarnhjulet Pluggvägen 6, hus B

**Underhållning med Linnea Sallay. Spelglädjen.
Dans till Tyresö Jazzband med Erik Linder.**

Kostnad 200 kr för välkomstdrink, middag och kaffe med kaka, exkl. vin och avec.

Bindande anmälan senast 4 november till e-post: protyreso@telia.com eller Bo Furugård tel. 0705-85 98 44 eller Börje Eriksson tel. 0705-16 84 70. Ange eventuella allergier.

Betalning senast 7 november till bankgiro 809-5283 eller plusgiro 26 91 01-2.



Linnea Sallay.

PRISVÄRDA MÖTEN - bara 15 min från Sthlm city Konferens med havsutsikt

RÖNNEBERGA
LIDINGÖ

Det finns hotell som skiljer sig från andra, lite mer personliga, lite mer smaker och upplevelser. Nu också med en ny SPA & rekreationsanläggning.

Besök oss på www.ronneberga.se så lovar vi att ni får uppleva något alldeles extra.

Uppge kod - PRO för vinterns specialerbjudande!
Något utöver det vanliga!

Rönneberga Konferens
Rönnebergavägen 1, 181 90 Lidingö 08-446 78 00
bokningen@ronneberga.se www.ronneberga.se

